

CENTRALNA BANKA
CRNE GORE

2026

**FINANSIJSKI PLAN
CENTRALNE BANKE CRNE GORE
ZA 2026. GODINU**

Podgorica, decembar 2025. godine

FINANSIJSKI PLAN Centralne banke Crne Gore za 2026. godinu

I UVODNE NAPOMENE

Odredbama člana 71 stav 2 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore (»Sl. list Crne Gore«, br. 40/10, 6/13, 70/17 i 125/23) , (u daljem tekstu: Zakon) propisano je da Centralna banka planira svoje prihode i rashode u finansijskom planu, koji donosi do 31. decembra tekuće za narednu godinu.

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 12 Zakona, Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 18. 12. 2025. godine, donio je Finansijski plan Centralne banke Crne Gore za 2026. godinu.

Finansijski plan Centralne banke Crne Gore za 2026. godinu sadrži pregled planiranih prihoda i rashoda Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) za 2026. godinu.

Prihodi Centralne banke ostvaruju se u skladu sa odredbama člana 66 Zakona.

Rashodi Centralne banke predstavljaju procijenjene troškove poslovanja Centralne banke potrebne za ostvarivanje funkcija Centralne banke u 2026. godini i realizaciju poslova i zadataka utvrđenih Programom rada Centralne banke za 2026. godinu.

Finansijski plan za 2026. godinu se temelji na viziji iz Strateškog plana 2025–2028 kojom Centralna banka Crne Gore nastoji postati moderna i inovativna institucija koja gradi povjerenje, održava finansijsku stabilnost i podstiče održivi rast — kroz intenzivnu digitalizaciju finansijskog sistema, modernizaciju platne infrastrukture i kontinuirano uvođenje inovacija u skladu sa evropskim standardima i podrškom ekonomskom napretku Crne Gore.

II STATUS CENTRALNE BANKE

Status, ciljevi, funkcije, poslovanje i organizacija Centralne banke uređeni su Ustavom Crne Gore i zakonom kojim se uređuje Centralna banka. Odredbama člana 143 Ustava Crne Gore propisano je da je Centralna banka Crne Gore samostalna organizacija, odgovorna za monetarnu i finansijsku stabilnost i funkcionisanje bankarskog sistema i da Centralnom bankom Crne Gore upravlja Savjet Centralne banke, a rukovodi guverner Centralne banke.

Centralna banka Crne Gore osnovana je Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 52/00, 53/00, 47/01 i 4/05), koji je Skupština Crne Gore donijela u novembru 2000. godine.

Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore ("Sl. list CG", br. 40/10, 6/13, 70/17 i 125/23) stvorene su pravne pretpostavke za usklađivanje statusa, ciljeva, funkcija i organizacije Centralne banke Crne Gore sa članom 143 Ustava Crne Gore, na način kojim se optimalno unapređuje upravljanje i rukovođenje Centralnom bankom i, istovremeno, obezbjeđuje očuvanje nezavisnosti Centralne banke.

Ovim Zakonom je ostvarivanje funkcija Centralne banke i njeno poslovanje usklađeno sa opštim principima koji se odnose na poslovanje nacionalnih centralnih banaka utvrđenih relevantnim propisima Evropske unije, i to odredbama Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije (čl. 119 i 123, čl. 127 do 133) i odredbama Protokola broj 4. o Statutu Evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke.

III CILJEVI I FUNKCIJE CENTRALNE BANKE

Saglasno Zakonu, osnovni cilj Centralne banke je podsticanje i očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, uključujući podsticanje i održavanje zdravog bankarskog sistema i sigurnog i efikasnog platnog prometa. Centralna banka, takođe, doprinosi postizanju i održavanju stabilnosti cijena.

Zakonom su utvrđene i funkcije Centralne banke. Saglasno Zakonu, Centralna banka:

- 1) nadzire održavanje stabilnosti finansijskog sistema kao cjeline i donosi propise i mjere iz ove oblasti;
- 2) uređuje poslovanje kreditnih institucija, izdaje dozvole i odobrenja za rad kreditnih institucija i vrši kontrolu kreditnih institucija, u skladu sa zakonom;
- 3) uređuje i obavlja poslove u vezi sa sanacijom, stečajem i likvidacijom banaka, u skladu sa zakonom;
- 4) uređuje i obavlja platni promet, u skladu sa zakonom;
  - 4a) izdaje odobrenja za pružanje platnih usluga platnim institucijama i vrši kontrolu platnih institucija, u skladu sa zakonom;
  - 4b) izdaje odobrenja za izdavanje elektronskog novca i za pružanje platnih usluga institucijama za elektronski novac i vrši kontrolu institucija za elektronski novac, u skladu sa zakonom;
  - 4c) uređuje poslove finansijskog lizinga, faktoringa, otkupa potraživanja, mikrokreditiranja i kreditno-garantne poslove, izdaje dozvole za rad i vrši kontrolu lica koja se bave tim poslovima, u skladu sa zakonom;
- 5) može biti vlasnik i operater platnog sistema i učesnik u drugom platnom sistemu;

6) izdaje dozvolu za rad platnog sistema čiji nije operater i vrši kontrolu i nadgledanje rada platnih sistema;

7) upravlja međunarodnim rezervama;

8) djeluje kao platni i/ili fiskalni agent prema određenim međunarodnim finansijskim institucijama i može biti predstavnik Crne Gore u međunarodnim finansijskim institucijama;

9) vrši makroekonomske analize, uključujući monetarne, fiskalne, finansijske i platnobilansne analize i može davati preporuke Vladi u oblasti ekonomske politike;

10) vrši identifikaciju, analizu i procjenu uticaja određenih faktora na stabilnost finansijskog sistema kao cjeline;

11) prikuplja i statistički obrađuje i objavljuje podatke i informacije koje su od značaja za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija Centralne banke, koje su u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje statistika i statistički sistem;

11a) obavlja poslove zaštite prava i interesa korisnika potrošačkih kredita, korisnika platnih usluga i imalaca elektronskog novca, u skladu sa zakonom;

12) uspostavlja informacioni sistem za nesmetano izvršavanje svojih funkcija;

13) obavlja transfere na domaćem i međunarodnom finansijskom tržištu;

14) prima depozite kreditnih institucija, državnih organa i organizacija i drugih lica u skladu sa propisima;

15) otvara i vodi račune kreditnih institucija, državnih organa i organizacija, stranih banaka, centralnih banaka, međunarodnih finansijskih institucija, organizacija koje doniraju sredstva državnim organima i organizacijama i drugih lica u skladu sa zakonom i drugim propisima i obavlja platni promet po tim računima;

16) donosi propise i mjere iz oblasti za koje je ovlašćena ovim i drugim zakonom;

17) obavlja i druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonom.

Zakonom je detaljno uređeno i ostvarivanje funkcija Centralne banke i njeno poslovanje, a naročito:

- Monetarni i drugi instrumenti;
- Međunarodne rezerve Crne Gore;
- Obezbeđivanje i zaštita novčanica i kovanog novca;
- Odgovornost za funkcionisanje bankarskog sistema;
- Platni promet i platni sistemi;
- Prikupljanje, obrada i objavljivanje podataka i informacija, uključujući statističke podatke i informacije;
- Odnosi Centralne banke i drugih državnih organa i organizacija;
- Upravljanje i rukovođenje Centralnom bankom;
- Kapital, imovina, prihodi i rashodi Centralne banke.

IV KADROVSKI POTENCIJAL CENTRALNE BANKE

Na dan 31. 10. 2025. godine u Centralnoj banci je bilo 377 zaposlenih, u sljedećoj obrazovnoj strukturi:

- 12 doktora nauka
- 98 magistara/mastera
- 193 sa završenim osnovnim studijama visokog obrazovanja
- 2 sa višim obrazovanjem
- 64 sa srednjim obrazovanjem
- 8 sa osnovnim i nižim obrazovanjem.

V PRIHODI I RASHODI CENTRALNE BANKE

Odredbama člana 66 Zakona propisano je da Centralna banka ostvaruje prihode po osnovu:

- 1) naknada za izdavanje dozvola i odobrenja u skladu sa zakonom;
- 2) naknada koje naplaćuje po osnovu kontrole koju sprovodi u skladu sa zakonom;
- 3) kamata i drugih prihoda na sredstva deponovana u inostranstvu;
- 4) pozitivnih kursnih razlika;
- 5) kamata na date kredite;
- 6) naknada za vršenje usluga, po tarifi koju utvrđuje svojim aktom;
- 7) kupovine i prodaje hartija od vrijednosti;
- 8) drugih naknada za obavljanje drugih poslova iz svoje nadležnosti;
- 9) korišćenja imovine.

Iz prihoda koje Centralna banka ostvari podmiruju se, u skladu sa odredbama člana 67 Zakona, sljedeći rashodi:

- 1) naknade na izdvojena sredstva obavezne rezerve banaka;
- 2) kamate na sredstva koja se drže kod Centralne banke;
- 3) troškovi obezbjeđivanja novčanica i kovanog novca;
- 4) troškovi po osnovu investiranja u hartije od vrijednosti;
- 5) negativne kursne razlike;
- 6) materijalni i nematerijalni troškovi i troškovi amortizacije;
- 7) troškovi zaposlenih u Centralnoj banci;
- 8) ostali troškovi koje Centralna banke ima u svom poslovanju.

Finansijski plan Centralne banke za 2026. godinu sačinjen je u skladu sa Odlukom o kontnom okviru Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG“, br. 88/17). Centralna banka iskazuje stanje i evidentira promjene imovine, kapitala i obaveza, iskazuje rashode i prihode i utvrđuje rezultat poslovanja prema sadržini pojedinih računa u Kontnom okviru, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

VI POLAZNE POZICIJE U PLANIRANJU ZA 2026. GODINU

Finansijski plan Centralne banke za 2026. godinu pripremljen je na osnovu izvršenja finansijskog plana za deset mjeseci 2025. godine, projekcija očekivanih prosječnih stanja plasmana i depozita, predviđanja kretanja na međunarodnom finansijskom tržištu, te procjene efekata instrumenata monetarne politike u narednoj godini. Kao polazne osnove su uzeti: snižavanje tarifa u platnom prometu tokom tekuće godine, očekivani obim platnog prometa i broj izvršenih transakcija, planirani transferi preko računa Centralne banke u inostranstvu uz korišćenje novih SEPA SCT šema, prihodi od kontrole banaka i pružalaca finansijskih usluga, naknade po osnovu izdatih dozvola, odobrenja i pretrage kreditnog registra, kao i projekcije finansijskih rashoda, troškova zaposlenih, administrativnih, operativnih i drugih troškova poslovanja.

U planirane veličine prihoda i rashoda uključeni su efekti izmjena monetarne politike Evropske centralne banke (ECB), uz pretpostavku da će se trenutno snižene referentne i tržišne kamatne stope zadržati na istom nivou tokom 2026. godine. Naime, prilikom planiranja finansijskih prihoda i rashoda (prihoda i rashoda od kamata) i dalje se polazi od pretpostavke da svako povećanje sredstava iz javnog sektora dovodi do proporcionalnog i gotovo izjednačenog evidentiranja odgovarajućih iznosa, kako na prihodnoj strani – po osnovu prihoda od kamata na depozite i kratkoročne hartije od vrijednosti, tako i na rashodnoj strani – po osnovu obračunatih kamata na depozite klijenata.

Sredstva planirana ovim Finansijskim planom predstavljaju osnovu za realizaciju aktivnosti u narednoj godini, definisanih Strateškim planom 2025–2028, a u cilju ostvarivanja strateških prioriteta i daljeg unapređenja poslovanja. Poseban akcenat stavlja se na nastavak transformacije Centralne banke u modernu, efikasnu i inovativnu instituciju, sposobnu da pravovremeno odgovori na izazove savremenog finansijskog okruženja i podrži održivi ekonomski razvoj.

Polazeći od navedenih strateških opredjeljenja, Finansijski plan za 2026. godinu ima razvojni karakter, budući da podržava rast i unapređenje poslovanja Centralne banke kroz modernizaciju operacija, ulaganja u digitalnu infrastrukturu i jačanje kapaciteta zaposlenih u skladu sa evropskim standardima. Plan je koncipiran tako da obezbijedi finansijski okvir za dugoročni razvoj institucije, uz snažan akcenat na digitalizaciju, inovacije i održivost.

Ključne karakteristike Finansijskog plana za 2026. godinu odnose se na modernizaciju platne infrastrukture kroz implementaciju nacionalnog sistema instant plaćanja-TIPS klon projekta, pojeftinjenje usluga u platnom prometu i povećanje dostupnosti finansijskih servisa, kao i na unapređenje sigurnosti i efikasnosti platnih sistema. Poseban akcenat stavljen je na jačanje sajber bezbjednosti i digitalne otpornosti, kao i na kontinuirano usavršavanje zaposlenih i podizanje kompetencija u

skladu sa najboljim evropskim praksama. Planom su obuhvaćene i aktivnosti usmjerene na implementaciju ESG standarda i izgradnju održivog finansijskog ekosistema, kao i obilježavanje jubilarnih događaja značajnih za istoriju i razvoj Centralne banke.

Jedna od osnovnih premisa prilikom planiranja za 2026.godinu predstavlja i usmjerenje Centralne banke ka podršci i razvoju nacionalnog projekta finansijske edukacije, kao i implementaciji mape puta za uvođenje ESG (Environment, Social, Government) standarda i postulata zelene ekonomije. U skladu sa principima održivog razvoja i društvene odgovornosti, Finansijski plan uključuje i aktivnosti usmjerene na etičko upravljanje, otvorenu komunikaciju sa javnošću, odgovoran odnos prema zaposlenima i društvu, kao i podršku projektima finansijske edukacije.

Kroz realizaciju planiranih aktivnosti i modernizaciju ključnih sistema, Centralna banka nastavlja proces pripreme za punu integraciju u Evropski sistem centralnih banaka, jačajući institucionalne kapacitete i transparentnost poslovanja. Poštujući princip transparentnosti, kroz obrazloženje Finansijskog plana Centralne banke za 2026.godinu, jasno su objašnjene ključne kategorije prihoda i rashoda, razlozi njihovog odstupanja od planiranih veličina za prethodnu godinu i prezentirana analitička struktura projektovanih pozicija sa vrijednosnim iskazom.

Na ovaj način, Centralna banka osigurava punu transparentnost poslovanja, omogućavajući jasan uvid u ciljeve, strategije i predviđene rezultate za narednu godinu identifikujući se kao aktivni pokretač inovacija, održivosti i inkluzivnog ekonomskog rasta.

VII PLANIRANI PRIHODI ZA 2026. GODINU

Finansijskim planom Centralne banke za 2026. godinu predviđeni su ukupni prihodi u iznosu od 38.049.100 EUR, sa sljedećom strukturom:

Tabela 1: Ukupni prihodi

N A Z I V		Plan 2025	Plan za 2026.god.	Struktura Fin plana za 2026.g.	Index Plan 2026/Plan 2025
1.	Finansijski prihodi	25.840.000	23.620.000	62	91
1.1.	Prihodi od kamata	25.840.000	23.620.000	62	91
1.1.1.	Prihodi od kamata na HOV koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (OCI)	12.100.000	12.220.000	32	101
1.1.2.	Prihodi od kamate na HOV- koje se mjere po amortizovanom trošku (AC)	1.800.000	2.100.000	6	117
1.1.3.	Prihodi od kamata na HOV- operativni portfolio koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (OCI)	2.700.000	2.400.000	6	89
1.1.4.	Prihodi od kamata na depozite	9.240.000	6.900.000	18	75
2.	Prihodi poslovanja i drugi prihodi	20.742.000	14.429.100	38	70
2.1.	Prihodi od naknada	13.940.000	12.950.600	34	93
2.1.1.	Prihodi od naknada za usluge platnog prometa	5.921.000	5.071.000	13	86
2.1.2.	Naknade za usluge sa gotovim novcem	858.000	845.000	2	98
2.1.3.	Naknade za sprovođenje prinudne naplate	631.000	570.400	1	90
2.1.4.	Naknade za poslove fiskalnog agenta	770.000	108.000	0	14
2.1.5.	Naknade za kontrolu poslovanja banaka, dozvole i odobrenja	4.920.000	5.501.000	14	112
2.1.6.	Naknade za usluge pretrage Kreditnog registra	751.000	806.200	2	107
2.1.7.	Naknada za kontrolu platnih sistema i platnih institucija	89.000	49.000	0	55
2.2.	Prihodi od određenih naknada	408.000	505.000	1	124
2.3.	Prihodi od operativnog lizinga	200.000	200.000	1	100
2.4.	Prihodi od prodaje	415.000	450.000	1	108
2.5.	Drugi prihodi	5.779.000	323.500	1	6
PRIHODI		46.582.000	38.049.100	100	82

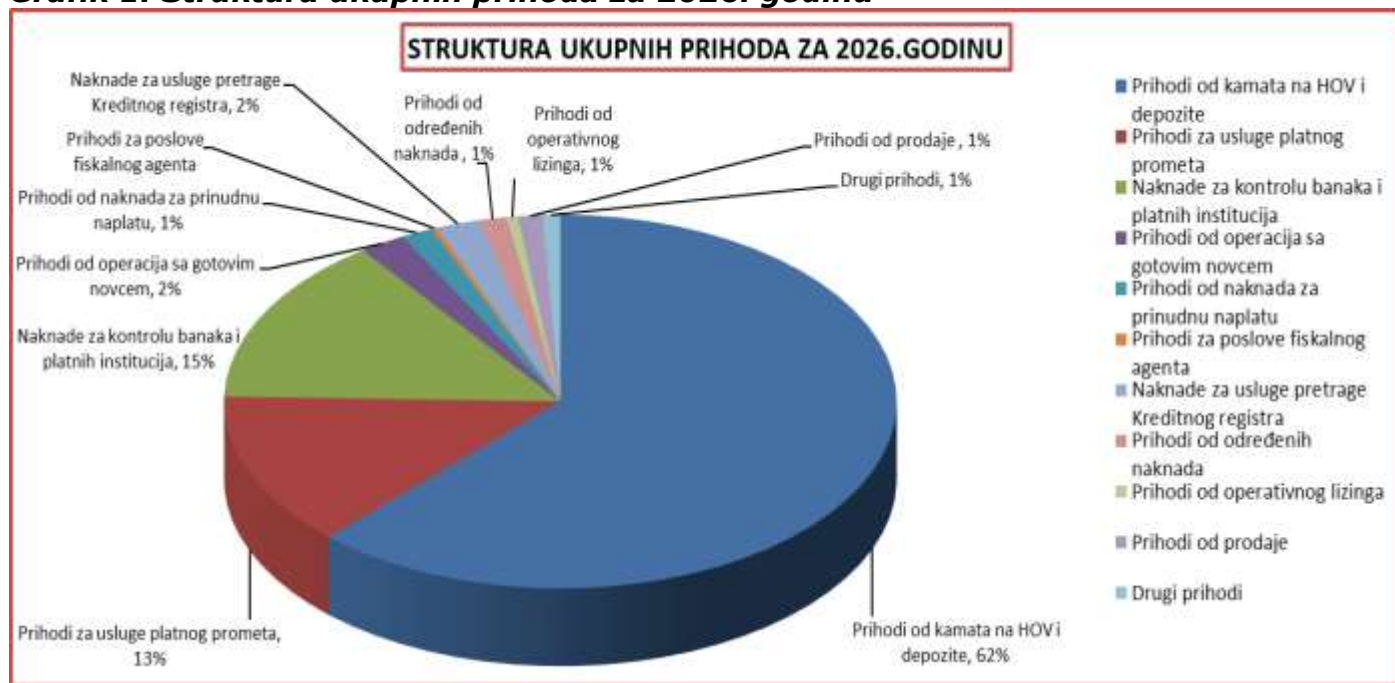
Ukupni prihodi za 2026. godinu planirani su za 18% su manji u odnosu na plan za 2025. godinu.

Ukupne prihode čine finansijski prihodi i prihodi poslovanja i drugi prihodi.

Ukupni prihodi za 2026. godinu planirani su na osjetno nižem nivou u odnosu na plan za 2025. godinu, što je prvenstveno rezultat smanjivanja prihoda od poslovanja i drugih prihoda kao i očekivanog manjeg obima finansijskih prihoda. Ključni faktor nižih finansijskih prihoda odnosi se na očekivano manje ostvarenje prihoda od kamata na depozite, usljed zadržavanja trenutno sniženih referentnih i tržišnih kamatnih stopa za koje se, prema projekcijama, očekuje da ostanu stabilne tokom 2026. godine. Dodatno, plan predviđa i znatno niže prihode od poslovanja i druge prihode, prvenstveno zbog umanjenja tarifa u platnom prometu od strane Centralne banke, kao i očekivanog smanjenja ostalih izvora prihoda. Svi ovi faktori zajedno utiču na formulisanje konzervativnijeg i opreznijeg plana ukupnih prihoda za naredni period.

Grafik 1: Struktura ukupnih prihoda za 2026. godinu

Finansijski prihodi (prihodi od kamata) su planirani u iznosu od 23.620.000 EUR, što je 9% manje u odnosu na plan za 2025. godinu. Finansijski prihodi čine 62% ukupno planiranih prihoda za 2026. godinu i odnose se na planirane prihode od kamata na depozite i hartije od vrijednosti (u daljem tekstu HOV).

Dobici od prodaje hartija od vrijednosti i dobiti po osnovu otpuštanja rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (MSFI 9) i kursne razlike, koji takođe čine finansijske prihode se, saglasno međunarodnim računovodstvenim standardima ne planiraju, iz razloga nepredvidivosti njihovih vrijednosti i nemogućnosti realne procjene visine istih u budućnosti.

Planiranje nižih prihoda od kamata do kraja 2026. godine, uslovljeno je sljedećim faktorima:

-Očekivanim zadržavanjem nižih kamatnih stopa na tržištima novca i kapitala, kao posljedicom sprovedenog ciklusa smanjenja referentnih kamatnih stopa od strane ECB-a tokom 2025. godine, u odnosu na prethodni period;

-Efektima monetarne politike ECB-a, koji se indirektno reflektuju na kretanja i volatilnost sredstava međunarodnih rezervi, te time utiču na nivo ostvarenih kamatnih prihoda;

-Poslovnom politikom komercijalnih banaka u dijelu upravljanja likvidnošću, posebno u pogledu strukture i obima ulaganja likvidne aktive, odnosno održavanja salda na transakcionim računima kod centralne banke i plasmana na inostranim tržištima;

-Makroekonomskim očekivanjima i najavama da će ECB tokom 2026. godine zadržati referentne kamatne stope stabilnim, odnosno približno usklađenim sa targetiranom stopom inflacije;

-Prudencionim pristupom u planiranju kamatnih prihoda, koji uzima u obzir ograničenu predvidivost kretanja na međunarodnim finansijskim tržištima, promjenljivost obima i izvora sredstava, kao i volatilnost pojedinih tržišnih indikatora tokom godine.

Ključne pretpostavke i ocjene, prilikom planiranja prihoda od kamata, su bazirane na sljedećim podacima:

- da će nivo ukupnih međunarodnih rezervi, odnosno obim raspoloživih sredstava za investiranje, iznositi prosječno oko 1.232 mil. EUR i
- da će se navedena sredstva formirati iz sledećih izvora:
  - sredstva Centralne banke (osnovni kapital)
  - ostali izvori (depoziti MF i računi klijenata).

Globalna strategija investiranja polazi od toga da će se ukupna sredstva od 1.232 mil. EUR međunarodnih rezervi investirati u dva osnovna finansijska instrumenta i to: hartije od vrijednosti (72%) i kratkoročne depozite (28%).

Prihodi od kamata na HOV, koje čine prihodi od kamata na HOV koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat-dugoročne i kratkoročne, HOV koje se mjere po amortizovanom trošku (investicioni portfolio do dospijeca) i operativni portfolio, iznose 16.720.000 EUR i čine 44% ukupno planiranih prihoda.

Planirani prihodi od kamata na HOV, kao polaznu osnovu imaju:

-prosječno stanje od 892 mil. EUR HOV koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat i HOV koje se mjere po amortizovanom trošku (na dan 31.10.2025. godine sadašnja vrijednost finansijskih sredstava koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat i HOV koje se mjere po amortizovanom trošku iznosi 1.025 mil. EUR) i

-podatke o dosadašnjem efektivnom prinosu, tržišne podatke o hartijama koje su dio ovog portfolija uzimajući u obzir reinvestiranja koja će se desiti u narednih 12 mjeseci odnosno prosječni očekivani prinos na osnovu pretpostavki o kretanju kamatnih stopa prilikom investiranja sredstava u ovu vrstu finansijskih instrumenata, kao i sagledavanjem planiranih otplata državnog duga i mogućim nepredviđenim odlivima sredstava.

Planirani prihod od HOV koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat-dugoročne i kratkoročne hartije od vrijednosti, iznosi 12.220.000 EUR a odnosi se na:

-planirani prihodi od hartija od vrijednosti koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat-**dugoročne HOV** iznose 7.540.000 EUR, što predstavlja povećanje od 32% u odnosu na planirane prihode iz prethodne godine. Ovakav rast zasniva se na nekoliko ključnih pretpostavki i tržišnih kretanja:

- postojeća vrijednost portfolija iznosi 446 miliona EUR, a ostvareni efektivni prinosi u periodu od inicijalne kupovine HOV ukazuju na stabilan tok prihoda i održivost investicione strategije;
- očekivani prinos na reinvestirana sredstva, po prosječnoj stopi od 1,69% u narednih 12 mjeseci, temelji se na aktuelnim tržišnim uslovima i performansama HOV koje čine ovaj portfolio;
- rast planiranog prihoda dodatno je podržan činjenicom da su sredstva od dospjelih HOV iz istog portfolija reinvestirana po višim kamatnim stopama u odnosu na period njihovog prvobitnog ulaganja. Naime, u prethodnom investicionom ciklusu efektivne kamatne stope bile su na istorijski niskom nivou, dok je u aktuelnim tržišnim uslovima – nakon ciklusa povećanja kamatnih stopa od strane ECB-a u 2023-2025. godini – došlo do povoljnijeg prinosa na nove instrumente sličnog rizik-profila;
- iako se tokom 2026. godine očekuje stabilizacija referentnih kamatnih stopa na nivou koji je niži u odnosu na vrhunac prethodnog ciklusa, i dalje postoji pozitivan efekat odložene reakcije tržišta između trenutka reinvestiranja i prilagođavanja tržišnih prinosa, što omogućava zadržavanje višeg efektivnog prinosa u kratkom i srednjem roku, i
- tržišna kretanja i mjere ECB-a, usmjerene ka održavanju stabilnosti finansijskog sistema i inflacije u okviru ciljanog nivoa, doprinose smanjenju volatilnosti na tržištu državnih i korporativnih obveznica, čime se povećava predvidivost i pouzdanost planiranih prinosa.

Na osnovu navedenih faktora, procijenjeni iznos planiranih prihoda od dugoročnih HOV smatra se realnim i održivim, uzimajući u obzir trenutne tržišne okolnosti, strukturu portfolija i konzervativni pristup procjeni očekivanih prinosa.

- Planirani prihodi od HOV koje se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat-**kratkoročne HOV** (likvidni portfolio) iznose 4.680.000 EUR, što je 27% manje u odnosu na planirane prihode za 2025. godinu. Smanjenje planiranih prihoda prvenstveno je rezultat kretanja na tržištima novca i kapitala, gdje kratkoročni instrumenti bilježe niže stope prinosa, u skladu sa monetarnim uslovima koje oblikuje ECB. Naime, prosječni očekivani prinos na reinvestiranja u ovom portfoliju, tokom naredne godine iznosi 1,80%, što odražava tržišne uslove i očekivanja stabilizacije referentnih kamatnih stopa ECB-a u 2026. godini. Vrijednost planiranog kratkoročnog portfolija iznosi 260 mil. EUR, pri čemu je nominalni iznos usklađen sa projekcijama stanja sredstava i planiranim otplatama inostranih obaveza. Planirani prihod je zasnovan na realnim parametrima – dospijećima postojećih HOV, raspoloživim likvidnim sredstvima za reinvestiranje, kao i aktuelnim forward stopama i tržišnim očekivanjima za kratkoročne finansijske instrumente. S obzirom na izražene tendencije na finansijskim tržištima, gdje kratkoročni instrumenti iz ovog portfolija teže depozitnoj stopi ECB-a kao graničnom nivou prinosa, ovakva projekcija prihoda smatra se objektivnom i konzervativno procijenjenom. U tom kontekstu, planirani prihod od kratkoročnih HOV od vrijednosti realno odražava uslove na tržištu, monetarnu politiku ECB-a i strukturu raspoloživih sredstava tokom 2026. godine.

Planirani prihodi od kamata na HOV koje se mjere po amortizovanom trošku (portfolio do dospijeća) iznose 2.100.000 EUR i odnose se na dugoročne državne HOV koje su emitovale države članice Evropske unije (Rumunija, Letonija, Litvanija i Slovačka), ukupne nominalne vrijednosti od 100 mil. EUR. U odnosu na prethodni period, ovaj portfolio karakteriše poboljšan nivo kreditnog rizika, usljed većeg udjela HOV sa višim kreditnim rejtingom i stabilnijom fiskalnom pozicijom zemalja emitenta. Ovakva struktura portfolija doprinosi većoj sigurnosti i predvidivosti prihoda, uz zadržavanje umjerenog nivoa prinosa. Očekivani prosječni prinos na ovaj portfolio iznosi 2,10%, što odražava trenutne tržišne uslove i stabilizaciju prinosa na dugoročne državne obveznice zemalja eurozone. Planirani prihod je formiran na osnovu važeće vrijednosti portfolija, ročne strukture i rasporeda dospijeća HOV, uz uvažavanje očekivanja o zadržavanju stabilnih tržišnih stopa tokom 2026. godine i smanjenoj volatilnosti na tržištu državnog duga Evropske unije.

Planirani prihod od kamata na HOV-operativni portfolio koji se mjeri po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (OCI), iznosi 2.400.000 EUR, a čine ga korporativne obveznice finansijskog sektora-podsektor bankarstvo u vrijednosti od 86 mil. EUR, sa prosječnom stopom prinosa od 2,79%. Naime, planirani iznos je utvrđen na osnovu projektovane vrijednosti ovog portfolija, evidentiranih efektivnih prihoda u periodu od njihove kupovine, očekivanog prinosa na reinvestirana sredstva

u sljedećih 12 mjeseci na godišnjem nivou, baziranog na tekućim performansama ovih hartija i uslovima na finansijskim tržištima. Ovaj portfolio je uveden u investicionu strategiju u cilju diversifikacije ulaganja međunarodnih rezervi, sa namjenom da isti, nakon eventualne upotrebe likvidnog portfolija, posluži za nadoknadu potrebne likvidnosti.

U cilju daljeg unapređenja ekološke održivosti u sopstvenim operacijama i investicionim portfolijima, a u skladu sa strateškim opredjeljenjima definisanim u Strateškom planu Centralne banke za period 2025–2028, Centralna banka će i tokom naredne godine nastaviti sa ulaganjima u finansijske instrumente sa izraženim ESG profilom, posebno u zelene obveznice (green bonds). Na ovaj način, Centralna banka ne samo da doprinosi smanjenju ekološkog otiska i podsticanju održivih finansija, već i aktivno podržava tranziciju ka zelenoj ekonomiji i rastu zasnovanom na principima održivosti.

Ilustracije radi, na graficima ispod ovog teksta su prikazane krive prinosa na državne HOV, njemačke pokrivene obveznice i kvazi-državne HOV u koje se ulažu sredstva međunarodnih rezervi Centralne banke.

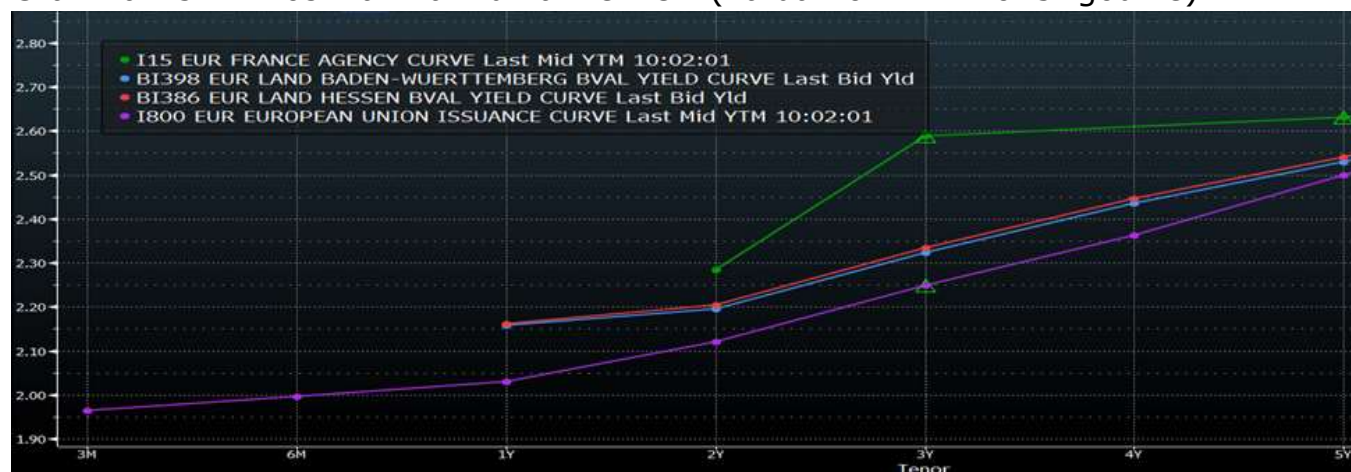
Na grafiku br. 2 se može vidjeti kako se kreću prinosi na državne obveznice zemalja euro zone čije hartije od vrijednosti se nalaze u investicionom portfoliju raspoloživom za prodaju. Sa grafika se može vidjeti da se krive prinosa uglavnom prate i da krive prinosa pokazuju da obveznice dužeg dospeljeća imaju viši prinos. Prema važećoj investicionoj strategiji maksimalno dozvoljeno dospeljeće dugoročnih državnih hartija od vrijednosti u koje je dozvoljeno ulaganje sredstava međunarodnih rezervi je 7 godina. Iz tog razloga na grafiku su prikazani prinosi na hartije od vrijednosti dospeljeća do 7 godina. U proteklih godinu dana sredstva su ulagana i reinvestirana u hartije od vrijednosti čije je dospeljeće bilo od 3 godine i 1 mjesec do 4 godine i 11 mjeseci.

Grafik br. 2 -Prinosi na državne HOV (na dan 04. 11. 2025. godine)

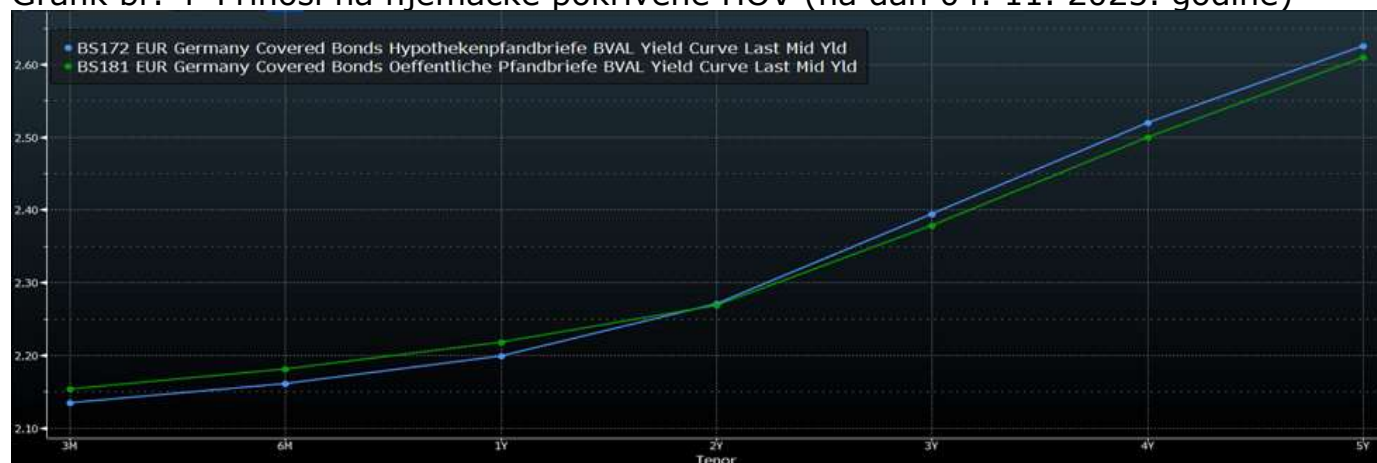
Kako ne postoji jedinstvena kriva za kvazi-državni sektor, na grafiku br. 3 su prikazane krive prinosa za francuske agencije, dvije njemačke pokrajine (Baden-Wuerttemberg i Hessen) i Evropsku Uniju, kao emitenta supranacionalnih HOV. Prinosi su slični u odnosu na isti period prošle godine, a prema prognozama, kamatne stope ECB-a će ostati na sadašnjim nivoima pa se može očekivati i da će prinosi biti slični prinosima koji su na grafiku.

Grafik br. 3 -Prinosi na kvazi-državne HOV (na dan 04. 11. 2025. godine)

U ovom trenutku jednogodišnji prinosi na njemačke pokriveno obveznice (Pfandbrief - pokriveno hipotekama i pokriveno javnim zajmovima - grafik br. 4) su ispod petogodišnjih prinosa. Pomenuti prinosi na obveznice koji pripadaju ovom sektoru su nešto viši u odnosu na odgovarajuće prinose u okviru državnog i kvazi-državnog sektora.

Grafik br. 4–Prinosi na njemačke pokriveno HOV (na dan 04. 11. 2025. godine)

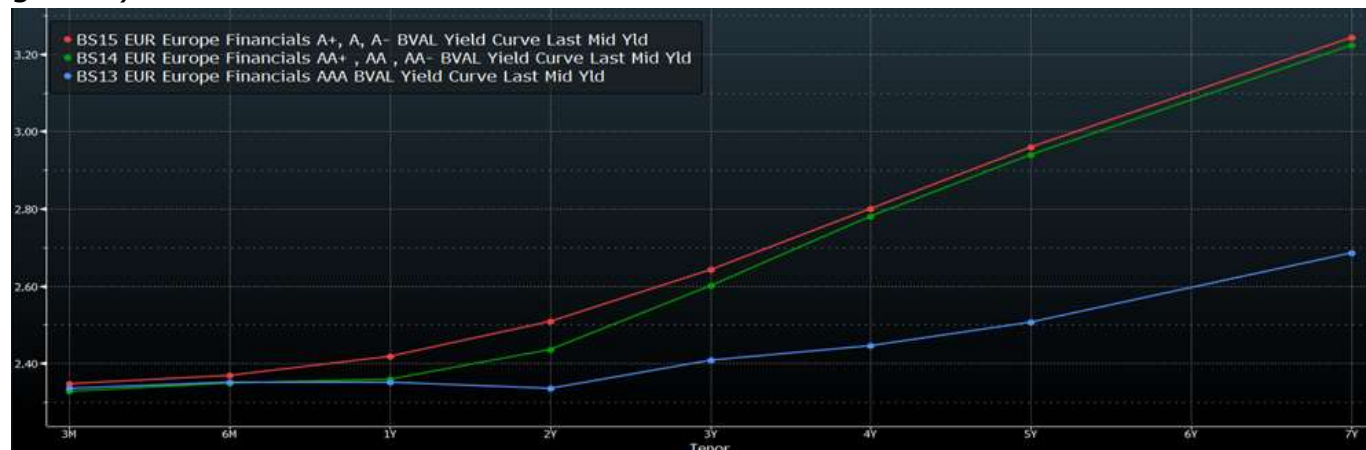

Prinosi na korporativne hartije od vrijednosti finansijskog sektora se na dospelja od 5 godina kreću između 2,68% i 3,24%, što je slično u odnosu na isti period prošle godine kada su se ti prinosi kretali između 2,74% i 3,16%. Prema najavama ECB-a

kamatne stope će biti iste u narednom periodu, pa se predviđa i da će prinosi po svim dospijecima biti na sličnim nivoima kao što su i sad.

Grafik br. 5 - Prinosi na korporativne HOV finansijskog sektora (na dan 04. 11. 2025. godine)

Gore navedenom treba dodati da prikazani grafici služe za orijentaciju i prikazuju približnu, trenutnu sliku stanja (početak novembra 2025. godine), a ostvareni prinosi prilikom same trgovine hartija od vrijednosti se blago razlikuju i mogu biti nešto drugačiji od prinosa koji su prikazani na graficima.

Prihodi od kamate na depozite za 2026. godinu planirani su u iznosu od 6.900.000 EUR i čine 18% ukupnih planiranih prihoda za narednu godinu. Polazeći od prosječne vrijednosti depozita od oko 285 mil. EUR i očekivane kamatne stope od 1,79% na eurske depozite, odnosno 3,14% na dolarske, planiran je navedeni iznos prihoda.

Prosječna vrijednost sredstava obračunata je na osnovu očekivanog nivoa likvidnog portfolija, uzimajući u obzir planirane otplate duga Ministarstva finansija kao i promjene portfolija usljed iznošenja efektive iz Trezora. Prema aktuelnim projekcijama, Evropska centralna banka tokom 2026. godine očekuje da će se zadržati kamatne stope stabilnim. Predviđa se da će do kraja četvrtog kvartala glavna stopa refinansiranja iznositi približno 2,15%, dok je depozitna stopa 15 baznih poena niža, odnosno 2,00%. Forward stope na 3-mjesečne depozite predviđene su u rasponu od 1,89% do 2,01%, dok se kretanje kamatnih stopa na 6-mjesečne depozite, prema Bloomberg podacima, očekuje u rasponu od 1,99% do 2,09%. Trenutno, indikativne stope banaka kod kojih Centralna banka plasira sredstva kreću se od 2,03% do 2,18% za 6-mjesečne depozite i od 2,04% do 2,14% za 3-mjesečne depozite. U skladu sa aktuelnim kretanjima, prosječna očekivana stopa na prekonoćna sredstva u dolarima projektuje se na nivou od 3,14%, što omogućava ostvarenje planiranog iznosa prihoda od kamata za narednu godinu.

Prihodi poslovanja i drugi prihodi za 2026. godinu planirani su u iznosu od 14.429.100 EUR, što je za 30% manje od plana za 2025. godinu, iz razloga niže planiranih prihoda po osnovu usluga platnog prometa usljed smanjivanja tarifa za usluge i servise koje pruža Centralna banka, kao i po osnovu nižih drugih prihoda i naknada za poslove fiskalnog agenta. Prihodi od poslovanja i drugi prihodi čine 38% ukupno planiranih prihoda, a odnose se na: prihode od naknada, prihode od određenih naknada, prihode od operativnog lizinga, prihode od prodaje i druge prihode.

Prihodi od naknada planirani su u ukupnom iznosu od 12.950.600 EUR, što je za 7% manje od plana za prethodnu godinu, a čini 34% ukupno planiranih prihoda. Ovi prihodi se odnose na:

- 1) Naknade za usluge platnog prometa u iznosu od 5.071.000 EUR, što čini 13% ukupno planiranih prihoda. Ovi prihodi su za 14% manji u odnosu na plan za 2025. godinu. U grupu ovih prihoda ulaze naknade za usluge platnog prometa odnosno naknade za učešće i obračun naknada u RTGS-u, obračun naloga u DNS-u i naknade po osnovu ostalih usluga koje Centralna banka pruža u platnom prometu. Tokom tekuće 2025. godine, izmjenom Odluke o utvrđivanju tarife po kojoj se obračunavaju naknade za vršenje usluga koje obavlja, Centralna banka Crne Gore je u cilju unapređenja efikasnosti i dostupnosti platnog sistema, pojeftinila platne transakcije za sve učesnike u platnom prometu, na način što je uvela jedinstvenu naknadu za cijeli period rada sistema (08:00–20:00 časova), ukidanjem dodatnih uvećanja u kasnijim terminima, čime je dodatno podstakla upotrebu Platnog sistema u proširenom vremenskom okviru. Dodatno, radi postizanja cilja da domaći platni sistem funkcioniše po principima opšteg dobra i u skladu sa EU pravilima o tržišnim infrastrukturama (TIPS klon sistem), uz značajna investiciona ulaganja i visoke operativne izdatke, Centralna banka je kroz smanjenje naknada za plaćanja u RTGS-u i DNS-u za 50% u odnosu na prethodni period, doprinijela stvaranju modernijeg i jeftinijeg okruženja za sve učesnike u platnom prometu, podstičući konkurenciju i stvarajući uslove za proporcionalno prenošenje efekata nižih troškova na građane i privredu. Ova odluka je donesena promišljeno, u skladu sa strateškim opredjeljenjem da je dugoročno unapređenje efikasnosti, dostupnosti i konkurentnosti nacionalnog platnog sistema važnije od kratkoročnog smanjenja sopstvenih prihoda, odnosno negativnog uticaja na prihode Centralne banke. Finansijski efekti mjere nijesu zanemarljivi, jer se očekuje smanjenje prihoda od platnog prometa za oko 2,6 miliona eura na godišnjem nivou.
- 2) Naknade za usluge od operacija sa gotovim novcem planirane su u iznosu od 845.000 EUR i čine 2% ukupno planiranih prihoda. Planirani prihod je niži za 2% u odnosu na prethodni plan, što je rezultat očekivanog blagog smanjenja uplata u novčanicama na račune klijenata. Ovaj prihod u najvećoj mjeri proizlazi iz naknada za gotovinske uplate i isplate na/sa računa klijenata. S

obzirom na nepromijenjene regulatorne i operativne uslove vezane za unošenje i iznošenje gotovine, očekuje se da će se u okviru trezorske manipulacije novčanim sredstvima tokom naredne godine ove naknade realizovati u skladu sa planiranim iznosima.

- 3) Naknade za sprovođenje prinudne naplate planirane su u iznosu od 570.400 EUR što čini 1% ukupno planiranih prihoda. Ove naknade su za 10% manje od plana na osnovu očekivanog nižeg izvršenja do kraja tekuće godine. Imenovana naknada nastaje iz aktivnosti sprovođenja prinudne naplate na računima izvršnih dužnika i to po osnovu izdavanja i izvršavanja naloga za prinudnu naplatu, obračuna kamate po izvršnim nalogima, izvršavanja naloga iz prethodnih godina, izdavanja potvrda izvršnim dužnicima i povjeriocima, upućivanja poruka, naknada za davanje podataka javnim izvršiteljima i naknada za povlačenje, odlaganje ili izmjenu naloga za prinudnu naplatu.
- 4) Naknade za poslove fiskalnog agenta planirane su u iznosu od 108.000 EUR, što predstavlja smanjenje od 86% u odnosu na plan za 2025. godinu, prvenstveno zbog nižih naknada za servisiranje inostranih transakcija u okviru SEPA platnih šema. U skladu sa strateškim opredjeljenjem za unapređenje platnog prometa i usklađivanje sa evropskim standardima, Centralna banka je uvela izvršavanje ino-platnih transakcija putem SEPA šema za državne organe i organizacije. Dopunom Odluke o utvrđivanju tarife, naknada za transakcije izvršene kroz ove šeme utvrđena je na 50 EUR po transakciji, dok se za prilive državnih organa i organizacija naknada ne naplaćuje. Ova promjena u tarifiranju direktno utiče na planirani prihod, što objašnjava značajnije smanjenje u odnosu na prethodni period. Prihode planirane po ovom osnovu čine i naknade za organizovanje i sprovođenje aukcije državnih zapisa, koja je planirana shodno izvodima iz Fiskalne strategije Crne Gore za period 2024–2027. godine.
- 5) Naknade za kontrolu poslovanja banaka, dozvole i odobrenja planirane su u iznosu od 5.501.000 EUR, što čini 14% ukupno planiranih prihoda. Ove naknade su za 12% veće od planiranih prihoda za prethodnu godinu, iz razloga porasta aktive banaka tokom 2025. godine u odnosu na početak godine (rast od cca 489,15 mil. EUR ili 6,75%). Ova naknada se obračunava primjenom procenta na ukupan iznos aktive svih banaka, filijala stranih banaka, mikrokreditnih finansijskih institucija i kreditnih unija u Crnoj Gori, na kraju godine koja prethodi godini za koju se obračunava naknada. Centralna banka primjenjuje stopu za obračun prihoda od naknada za kontrolu poslovanja banaka od 0,065%, koja je značajno niža u odnosu na zakonom dozvoljeni iznos (0,25% od ukupnog iznosa aktive), zasnivajući visinu ove naknade na pokriću troškova supervizorske funkcije.
- 6) Naknade za usluge pretrage Kreditnog registra planirane su u iznosu od 806.200 EUR, što predstavlja 2% ukupno planiranih prihoda i bilježi povećanje od 7% u odnosu na plan za 2025. godinu. U skladu sa Odlukom o utvrđivanju tarife za usluge koje obavlja Centralna banka, definisan je jedinstven iznos naknade za pretragu Kreditnog registra za kreditno-depozitne institucije,

pravna lica, preduzetnike i fizička lica. Analiza realizovanih upita u Kreditni registar pokazala je da je tokom 2025. godine, došlo do povećanja broja zahtjeva za oko 4,67%, što je rezultat rasta kreditne aktivnosti, odnosno većeg broja odobrenih kredita. Ovaj trend je u značajnoj mjeri posljedica inicijative Centralne banke usmjerene na smanjenje kamatnih stopa, koja je doprinijela povoljnijim uslovima zaduživanja. Pored toga, rast zarada usljed sprovođenja programa „Evropa sad 2“ dodatno je podstakao potražnju za kreditima, čime je nastavljen pozitivan trend u kreditnoj aktivnosti. Dodatno, planirano omogućavanje elektronskog preuzimanja izvještaja korišćenjem biometrijske lične karte, očekivano će doprinijeti daljem rastu broja korisnika i obima kreditnih aktivnosti u narednom periodu. Zbog toga se i projekcija rasta prihoda po osnovu naknada za usluge Kreditnog registra u potpunosti smatra opravdanom i održivom.

- 7) Naknada za kontrolu platnih sistema i platnih institucija (uslovljena odredbama Zakona o platnom prometu) planirana je u iznosu od 49.000 EUR. Ovaj prihod se odnosi na prihod od godišnje kontrole za rad sedam platnih institucija i naknade za odlučivanje po zahtjevima za pružanje dodatnih platnih usluga, za osnivanje ogranaka, upis u registar, smanjenje iznosa sopstvenih sredstava i sl.

Prihodi od određenih naknada planirani su u ukupnom iznosu 505.000 EUR, imajući u vidu očekivani obim transfera preko računa Centralne banke u inostranstvu. Ovu kategoriju prihoda čine naknade za transfere preko računa Centralne banke u inostranstvu i naknade za usluge konverzije. Imajući u vidu da je obim razmjene sredstava po zahtjevu kreditnih institucija teško precizno predvidjeti, zbog njegove zavisnosti od dnevnih potreba banaka i kretanja likvidnosti u sistemu, prilikom planiranja prihoda za 2026. godinu korišćeni su relevantni pokazatelji o trendovima iz tekuće godine. Uzeta je u obzir procjena o obimu razmjene sredstava po zahtjevu kreditnih institucija u 2026. godini, koji zavisi isključivo od potreba banaka i podložan je značajnim oscilacijama. U okviru procjene posmatrani su nivoi transakcionih računa na kraju prethodne godine, kao i dinamika njihovog smanjenja tokom tekuće godine. Takođe, u obzir je uzet i efekat uvođenja SEPA plaćanja, koji podrazumijeva smanjenu potrebu banaka za održavanjem viših iznosa sredstava na računima u zemlji.

Prihodi od operativnog lizinga-davanja u zakup planirani su u iznosu od 200.000 EUR, što je na nivou plana za 2025. godinu. Ovi prihodi odnose se na prihode po osnovu operativnog lizinga poslovnog prostora Centralne banke. Zadržavanje planiranog iznosa u odnosu na prethodnu godinu rezultat je stabilnog ugovornog okvira i očekivanog kontinuiteta postojećih zakupa. Pri planiranju je primijenjen princip opreznog pristupa, uzimajući u obzir moguće promjene u strukturi zakupaca i tržišnim uslovima.

Prihode od prodaje čine prihodi od prodaje plemenitih metala-numizmatike, prihodi od prodaje mjeničnih blanketa i prihodi od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja, a planirani su u iznosu od 450.000 EUR, što čini 1% ukupno planiranih prihoda. Ovi prihodi su za 8% veći od plana za 2025. godinu zbog projektovanog rasta prihoda od prodaje mjeničnih blanketa, usljed očekivanog daljeg rasta kreditne aktivnosti u narednoj godini.

Drugi prihodi su planirani u iznosu od 323.500 EUR i čine 1% ukupnih prihoda. Ovi prihodi se odnose na prihode od kamata na stambene kredite po fer vrijednosti, prihode od muzejske aktivnosti, prihode od naknada za davanje mišljenja i ostale prihode.

VIII PLANIRANI RASHODI ZA 2026. GODINU

Finansijskim planom Centralne banke za 2026. godinu predviđeni su ukupni rashodi u iznosu od 33.499.100 EUR, sa sljedećom strukturom:

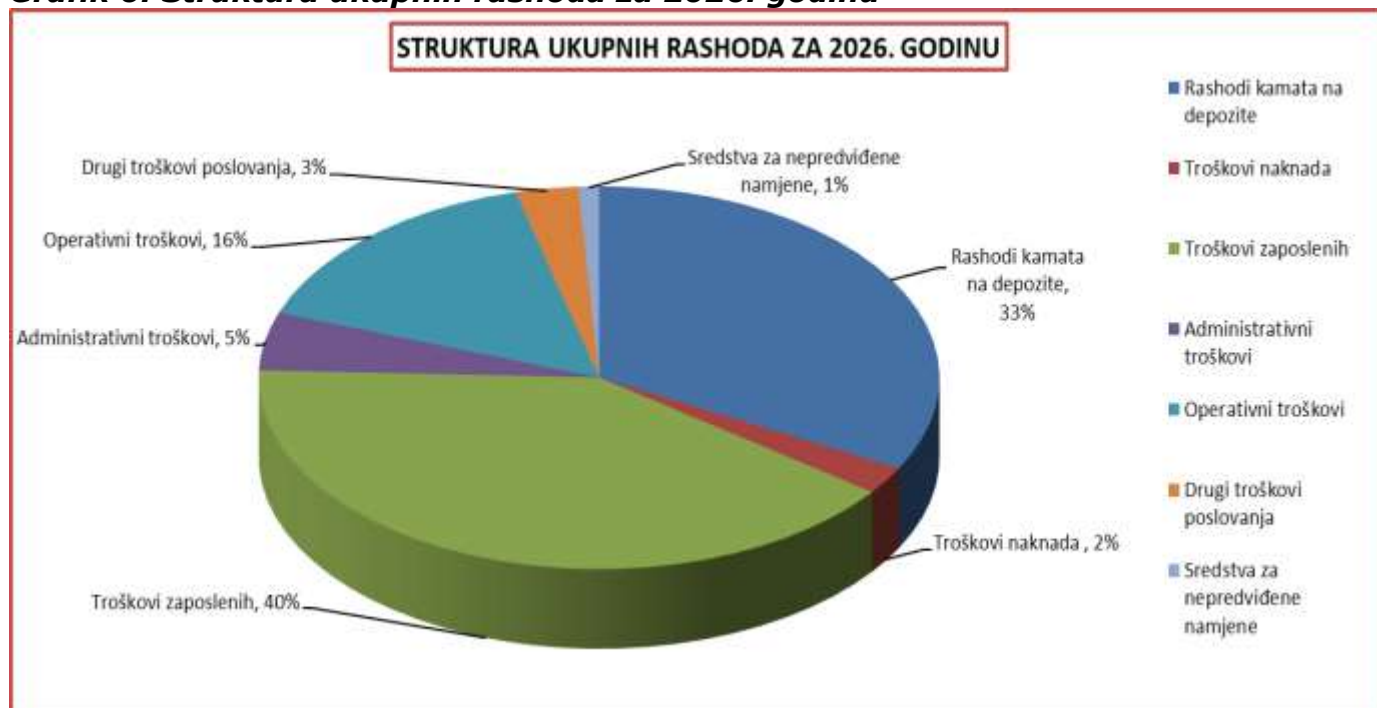
Tabela 2: Ukupni rashodi

NAZIV	Plan 2025	Plan za 2026.god.	Struktura Fin plana za 2026.g.	Index Plan 2026/Plan 2025
1. Finansijski rashodi	8.900.000	11.010.000	33	124
1.1. Rashodi kamata	8.900.000	11.010.000	33	124
2. Troškovi poslovanja	21.591.000	22.159.100	66	103
2.1. Troškovi naknada	680.200	785.200	2	115
2.2. Troškovi zaposlenih	13.155.200	13.530.000	40	103
2.2.1. Bruto zarade	11.514.700	11.790.000	35	102
2.2.2. Druga primanja	1.070.000	1.115.000	3	104
2.2.3. Naknade povećanih troškova zaposlenih	570.500	625.000	2	110
2.3. Administrativni troškovi	1.555.600	1.640.400	5	105
2.4. Operativni troškovi	5.425.000	5.210.500	16	96
2.5. Drugi troškovi poslovanja	775.000	993.000	3	128
3. Sredstva za nepredviđene namjene	290.000	330.000	1	114
U K U P N O RASHODI:	30.781.000	33.499.100	100	109

Ukupni planirani rashodi za 2026. godinu su za 9% veći u odnosu na plan za 2025. godinu. Povećanje ukupnih rashoda dominantno je rezultat većih rashoda kamata po osnovu depozita javnog sektora, kao i u manjoj mjeri rasta troškova poslovanja, usljed dodatnih troškova usmjerenih na modernizaciju platne infrastrukture.

Ukupne rashode čine finansijski rashodi i troškovi poslovanja.

Grafik 6: Struktura ukupnih rashoda za 2026. godinu

Prilikom planiranja rashoda za narednu poslovnu godinu, pošlo se od realizovanog izvršenja za prvih deset mjeseci 2025. godine i procjene istih do kraja godine, a nivo i način njihovog kretanja zavisice od stvarnih mogućnosti, odnosno ostvarenja prihoda Centralne banke i nivoa intenziteta daljih efekata mjera ECB-a u dijelu eventualnog korigovanja referentnih kamatnih stopa, kao i uticaja inflatornih kretanja na rast cijena roba, usluga i radova. Pri izradi plana rashoda prvenstveno su uzeti u obzir predlozi i sugestije unutrašnjih organizacionih jedinica o njihovim potrebama za nesmetano ostvarivanje planiranih poslova i zadataka.

Planirano blago povećanje troškova poslovanja posljedica je obezbjeđenja sredstava za podršku ostvarivanja zadatih ciljeva i aktivnosti Strateškim planom 2025-2028, s posebnim akcentom na uvođenje inovativnih rješenja i modernizaciju servisa i platne infrastrukture Centralne banke kroz uvođenje TIPS klon sistema koji se razvija na osnovu tehničkih standarda Eurosistema, u saradnji sa Centralnom bankom Italije i ECB-om. Takođe, planirana je dalja finansijska podrška digitalizaciji poslovnih procesa, jačanju sajber bezbjednosti, unapređivanju finansijske edukacije i inkluzije, te primjenu standarda zelene ekonomije. Planiran je i nastavak ulaganja u održavanje materijalne i nematerijalne imovine, dodatno finansiranje promo-edukativnog materijala, stručno usavršavanje u cilju kontinuirane harmonizacije regulative i internih procedura sa članicama Evropskog sistema centralnih banaka i izvršavanja obaveza iz procesa EU integracija, te stalnog jačanja performansi zaposlenih. Poseban je akcenat stavljen na obezbjeđenje sredstava za sprovođenje projekta „Needs Assessment for the Alignment of the Central Bank of Montenegro with ESCB and Eurosystem Standards“ koji se odnosi na ocjenu regulatornog,

funkcionalnog i operativnog okvira Centralne banke u odnosu na standarde Eurosistema, te identifikovanje oblasti koje zahtijevaju usklađivanje i definisanje preporuka za harmonizaciju i pripremu za buduću integraciju Centralne banke u Eurosistem. Za organizaciju konferencija, seminara i drugih događaja planirani su dodatni troškovi u kontekstu obilježavanja nacionalnih jubileja, koji predstavljaju značajne datume za afirmaciju institucionalnog identiteta i reputaciju Centralne banke, a koji zajedno sa ostalim planiranim aktivnostima u oblasti edukacije, saradnje i promocije, doprinose jačanju ugleda Centralne banke, unapređenju profesionalnih kapaciteta i promociji vrijednosti kao što su transparentnost, održivost i finansijska stabilnost. I pored svih navedenih aktivnosti, izvršena je optimalno moguća racionalizacija troškova do nivoa koji u svakom trenutku osigurava blagovremeno, efikasno i kvalitetno izvršavanje svih aktivnosti koje Centralna banka obavlja u javnom interesu, kroz jačanje principa transparentnosti te obezbjeđivanja osnova za realizaciju planiranih postupaka javnih nabavki.

Finansijski rashodi (rashodi kamata) planirani su u iznosu od 11.010.000 EUR, predstavljaju 33% ukupno planiranih rashoda za 2026. godinu i veći su od plana za 2025. godinu za 24% usljed očekivanog većeg iznosa depozitnih sredstava javnog sektora kod Centralne banke, i izdvajanje sredstava po osnovu rashoda kamata i naknada shodno ugovorenom transfernom zajmu za realizaciju nacionalnog sistema instant plaćanja -TIPS klon projekta.

Rashodi kamata se odnose na rashode kamata drugim finansijskim institucijama (Fond za zaštitu depozita) u iznosu od 3.360.000 EUR, rashode kamata javnom sektoru (Ministarstvu finansija) u iznosu od 7.400.000 EUR i rashodi kamate i naknade za TIPS klon projekat u iznosu od 250.000 EUR.

Prilikom utvrđivanja planiranog iznosa za narednu godinu uzete su u obzir i projekcije i informacije o visini depozitnih sredstava i zaduženja države prezentovane u Fiskalnoj strategiji Crne Gore za period 2025-2027 i Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2026. godinu, kao i odgovarajuće odredbe Ugovora o obavljanju poslova bankara, depozitara i fiskalnog agenta sa Ministarstvom finansija oko načina obračuna kamatnih stopa na sredstva položena kod Centralne banke. Takođe, kod definisanja prosječnog nivoa depozita Fonda za zaštitu depozita, uzeta je u obzir osnovica koja je formirana na osnovu pretpostavke da će Fond uvećavati nivo depozita za dio uplaćenih premija, shodno zakonskoj obavezi i praksi ranijih godina kao i kamatna stopa koja je formirana shodno odredbama aktuelnog ugovora.

Gubici od prodaje i umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava (MSFI 9) i kursne razlike se, saglasno međunarodnim računovodstvenim standardima ne planiraju, iz razloga nepredvidivosti njihovih vrijednosti i nemogućnosti realne procjene visine istih u budućnosti.

Troškovi poslovanja planirani su na nivou od 22.159.100 EUR, za 3% su veći od plana za 2025. godinu i čine 66% ukupnih rashoda. Planirani troškovi poslovanja predstavljaju glavnu finansijsku potporu za implementaciju razvojne komponente Finansijskog plana za narednu godinu koja se dominantno reflektuje kroz implementaciju nacionalnog instant platnog sistema –TIPS klon, nastavak procesa digitalizacije i automatizacije radnih procesa, kao i harmonizaciju institucionalnog, kadrovskog i organizacionog okvira sa Evropskim sistemom centralnih banaka.

Troškove poslovanja čine: troškovi naknada, troškovi zaposlenih, administrativni troškovi, operativni troškovi poslovanja i drugi troškovi poslovanja.

Troškovi naknada planirani su u iznosu od 785.200 EUR, što čini 2% ukupno planiranih rashoda i veći su u odnosu na plan za 2025. godinu za 15% iz razloga rasta troškova naknada bankama za unošenje i iznošenje efektivne, registracije državnih zapisa, održavanje kastodi računa i ostalih određenih naknada koji se odnose na troškove manipulacije i osiguranja gotovog novca.

Troškovi naknada za usluge platnog prometa i održavanje kastodi računa planirani su u iznosu od 145.000 EUR i odnose se na troškove za usluge platnog prometa u inostranstvu, plaćanje kastodijanu za održavanje računa hartija od vrijednosti i registrovanje emitovanih državnih zapisa preko Centralne banke.

Troškovi određenih naknada koji obuhvataju naknade ino bankama za unošenje/iznošenje efektivne i troškove ostalih određenih naknada planirani su u iznosu od 640.200 EUR. Troškovi naknada bankama za unošenje efektivne planirani su u iznosu od 150.000 EUR. Na planu snabdijevanja klijenata Centralne banke potrebnim količinama i apoenskom strukturom gotovog novca, blagovremeno se obezbjeđuju od korespondentskih banaka u inostranstvu potrebne količine gotovog novca u novčanicama i kovanom novcu. Troškovi naknade bankama za iznošenje efektivne planirani su u iznosu od 180.000 EUR polazeći od ostvarenih troškova po osnovu iznošenja gotovog novca - novčanica u tekućoj godini i ograničavajućeg limita sredstava koji se može držati u trezoru. Troškovi ostalih određenih naknada su planirani u iznosu od 310.000 EUR i odnose se na osiguranje gotovog novca u trezorskim prostorijama, transport novca, kao i špeditorske i manipulativne troškove za iznošenje i unošenje novca, aerodromske usluge koje se odnose na manipulaciju val pošiljki sa inostranstvom pri iznošenju i unošenju gotovog novca - novčanica u/iz korespondentske banke u inostranstvu.

Troškovi zaposlenih planirani su u iznosu od 13.530.000 EUR, što je za 3% veće od plana za 2025. godinu.

Prilikom planiranja ukupnih troškova zaposlenih za tekuću godinu, uzete su u obzir potrebe obezbjeđivanja kontinuiranog, efikasnog i pravovremenog obavljanja svih funkcija Centralne banke, posebno imajući u vidu rastuće zahtjeve koji proizilaze iz

stalnih izmjena regulatornog okvira i procesa usklađivanja sa praksom Evropskog sistema centralnih banaka (ESCB).

Poseban fokus stavljen je na dalje jačanje kapaciteta u oblastima supervizije, nadzora sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, zaštite prava korisnika finansijskih usluga, kao i na funkciju platnog prometa, u okviru koje se realizuje TIPS klon projekat. Ovaj projekat ima ključnu ulogu u unapređenju platne infrastrukture i promociji naprednih tehnologija koje doprinose većoj efikasnosti, inkluzivnosti i interoperabilnosti platnog sistema. Implementacija TIPS klon rješenja i pripreme za integraciju Centralne banke u ESCB zahtijevaju dodatno angažovanje zaposlenih, razvoj novih znanja i vještina, kao i primjenu inovativnih i digitalnih rješenja u svakodnevnim procesima. Posvećenost razvoju kadrova i dalje ostaje jedan od prioriteta - kroz prepoznavanje internih potencijala, definisanje organizacionih vrijednosti i kontinuirano ulaganje u stručno usavršavanje zaposlenih, čime se jača sposobnost institucije da odgovori na nove izazove i uspješno sprovede strateške projekte od značaja za integraciju u evropske standarde i okvire.

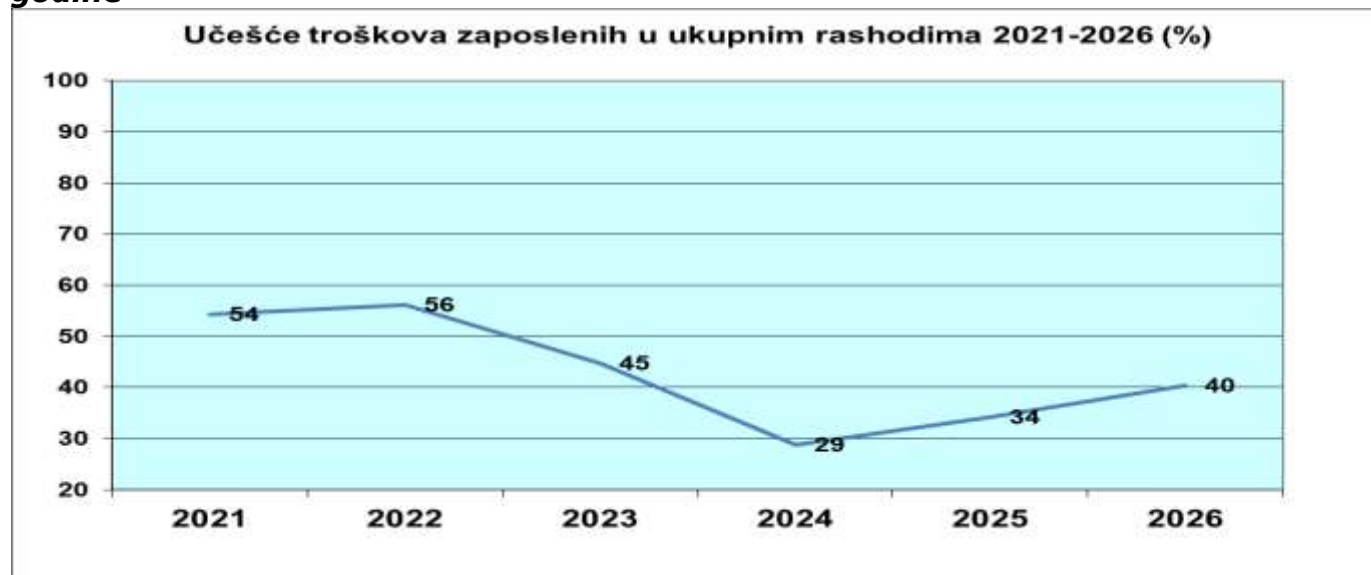
Planirano učešće troškova zaposlenih u ukupnim rashodima za 2026. godinu iznosi oko 40%, što svakako predstavlja niži nivo u odnosu na period 2021–2023. godine, odnosno blago veće učešće u odnosu na dvije prethodne godine kada je bilježeno povećano učešće rashoda kamata u ukupnim rashodima.

Analize uporednih podataka i javno dostupnih informacija o poslovanju drugih centralnih banaka pokazuju da učešće troškova zaposlenih u ukupnim rashodima varira u zavisnosti od veličine institucije, obima i kompleksnosti njenih funkcija, kao i strukture operativnih aktivnosti. U prosjeku, ovaj udio se kreće između 50% i 60% kod centralnih banaka koje imaju izražen regulatorni i nadzorni karakter, dok se kod manjih institucija ili onih sa ograničenijim spektrom funkcija može kretati i više. U tom kontekstu, planirano učešće troškova zaposlenih u 2026. godini odražava uravnotežen pristup troškovnom planiranju i racionalno usmjeravanje resursa ka strateškim prioritetima i projektima od sistemskog značaja.

Trend učešća troškova zaposlenih u ukupnim rashodima za period od 2021-2026. godine prikazan je na sljedećem grafiku:

Grafik 8: Učešće troškova zaposlenih u ukupnim rashodima za period 2021-2026. godine

Troškove zaposlenih čine: bruto zarade zaposlenih, druga primanja, naknada povećanih troškova zaposlenih i ostali troškovi zaposlenih.

Bruto zarade zaposlenih planirane su u iznosu od 11.790.000 EUR, što čini oko 35% ukupnih troškova, i predstavlja povećanje od oko 2% u odnosu na plan za 2025. godinu. Pri planiranju su uzeti u obzir svi elementi koji utiču na formiranje visine ovog troška, uključujući obračunsku vrijednost koeficijenta zarada, visinu startnog osnova, troškove poreza i doprinosa, procenat minulog rada zaposlenih, kao i očekivani rast troškova života. Povećanje troškova bruto zarada u 2026. godini ne odražava značajan nominalni rast zarada zaposlenih, već prvenstveno obuhvata potrebe za obezbjeđivanjem sredstava za zakonski obavezno korigovanje minulog rada, promjene u strukturi zaposlenih usljed prirodnog odliva i prijema novih kadrova, kao i usaglašavanje troškova zarada sa aktuelnom stopom inflacije, u cilju očuvanja realne vrijednosti zarada i održavanja konkurentnosti institucije na tržištu rada. Ovakav pristup omogućava stabilno i održivo planiranje rashoda, uz istovremeno očuvanje motivisanosti i angažovanosti zaposlenih u realizaciji ključnih zadataka Centralne banke, posebno u dijelu projekata od strateškog značaja kao što su TIPS klon i aktivnosti usmjerene ka integraciji u ESCB.

Druga primanja su planirana u iznosu od 1.115.000 EUR i čine 3% ukupnih rashoda. U ovu grupu troškova spadaju troškovi jubilarnih nagrada, otpremnina, solidarne pomoći i ostala primanja definisana Kolektivnim ugovorom Centralne banke, kao i ostalih naknada zaposlenima. Planiranje ovih troškova rezultat je nastavka aktivnosti u cilju poboljšanja organizacione agilnosti koja podrazumijeva inkluzivna radna mjesta, razvoj i implementaciju ocjene kompetencija i planova za individualni razvoj, angažovanje zaposlenih kreiranjem stimulativnog radnog okruženja.

Naknade povećanih troškova zaposlenih planirane su u iznosu od 625.000 EUR, što predstavlja oko 2% ukupno planiranih rashoda i povećanje od 10% u odnosu na plan za 2025. godinu. Najznačajnije stavke u strukturi ovih troškova odnose se na službena putovanja i stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih, što je ključna investicija u razvoj kadrova i unapređenje performansi zaposlenih u skladu sa zahtjevima radnih mjesta i funkcionalnim obavezama Centralne banke. Centralna banka je posvećena promovisanju izvrsnosti kroz upravljanje talentima i kontinuirano usavršavanje zaposlenih, uzimajući u obzir stvarne potrebe funkcija, uključujući i implementaciju kompleksne regulative i tehnoloških rješenja, kao i harmonizaciju finansijskog i računovodstvenog okvira sa standardima ESCB. Zaposleni učestvuju na brojnim međunarodnim sastancima, konferencijama i koledžima (ECB, BIS komitet, Ekonomski i finansijski dijalog EU, Moneyval, BSCEE, ICOMON, i dr.), kao i u pripremi i realizaciji ključnih projekata i regulatornih inicijativa. Dodatno, finalizacija procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji zahtijeva angažovanje značajnih finansijskih i administrativnih resursa posebno u dijelu sprovođenja projekta „Need assessment“ koji se odvija u koordinaciji Banke Holandije i Banke Belgije. Takođe, zaposleni aktivno učestvuju u radu tri pregovaračka poglavlja i još šest radnih grupa, što podrazumijeva obavezno prisustvo na redovnim sastancima, konferencijama i skupovima u zemlji i van nje u organizaciji Evropske komisije, ECB i/ili ESCB. U segmentu upravljanja međunarodnim rezervama potrebna je kontinuirana edukacija i razmjena iskustava sa kolegama iz centralnih i komercijalnih banaka u cilju praćenja trendova na tržištu. S obzirom na izraženu potrebu za bilateralnim sastancima sa bankama partnerima i institucijama poput FED-a, BIS-a, MMF-a i Svjetske banke, uvećana sredstva za službena putovanja i stručno usavršavanje predstavljaju neophodan preduslov za kvalitetnu realizaciju strateških zadataka i potpuni razvoj profesionalnih kompetencija zaposlenih.

Administrativni troškovi planirani su u iznosu od 1.640.400 EUR i veći su za 5% u odnosu na plan za 2025. godinu. Učešće administrativnih troškova u ukupnim rashodima je planirano u procentu od 5%. Ovi troškovi obuhvataju: troškove kancelarijskog materijala, troškove energije, komunalne usluge, nematerijalne usluge i naknade drugim fizičkim licima. Povećanje administrativnih troškova dominantno je rezultat povećanja troškova za nematerijalne usluge u dijelu dodatnih troškova na implementaciji TIPS klon sistema, aktivnosti vezanih za finansijsku edukaciju, troškova članarine Centralne banke u međunarodna udruženja monetarnih i finansijskih institucija, kao i troškova revizije, vještačenja i procjene, te troškova štampanja knjiga i izvještaja.

Troškovi kancelarijskog materijala su planirani u iznosu od 235.200 EUR i odnose se na nabavku potrošnog materijala i rezervnih djelova.

Troškovi energije (električne energije, lož ulja i goriva za automobile, punjenja za agregat) planirani su u iznosu od 250.200 EUR, što je za 1% više u odnosu na plan za 2025. godinu, dok su troškovi komunalnih usluga planirani u iznosu od 99.000 EUR a odnose se na pokriće troška zakupa parking prostora.

Nematerijalne usluge planirane su u iznosu od 556.000 EUR. Strukturu ovih troškova čine troškovi revizije, vještačenja i procjene, troškovi konsultantskih i advokatskih usluga, štampanja knjiga i izvještaja, oglasa, reklame i propagande, članarine i ostali troškovi nematerijalnih usluga. Visina ovih troškova prvenstveno je uslovljena većim planiranim izdacima promo-edukativnog materijala u cilju realizacije brojnih projekata iz oblasti finansijske edukacije za osnovne i srednje škole, štampanja knjiga i izvještaja. Takođe, planirana je i izrada štampanog promo-edukativnog materijala, izrada priručnika za nastavni kadar u cilju podizanja nivoa finansijske pismenosti u društvu, reklame, kampanje i oglasi, PR tekstovi vezani za promociju projekata koje sprovodi Centralna banka s ciljem unapređenja finansijskih znanja šire javnosti. Pored toga, ovi troškovi obuhvataju i pretplatu na digitalne servise, troškove kampanja i sponzorisanje objava na društvenim mrežama i ostalo, a sve sa ciljem podizanja stepena transparentnosti i podrške sprovođenju aktivnosti definisanih Strateškim planom Centralne banke i Programom razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027, čiji je jedan od glavnih nosilaca Centralna banka.

Naknade drugim fizičkim licima su predviđene u iznosu od 500.000 EUR. Ove naknade obuhvataju stipendije i kredite učenicima i studentima i nagrade za najbolji diplomski, magistarski i doktorski rad, kao i akademski rad iz oblasti uticaja klimatskih promjena na finansijski sistem, autorske honorare, naknade članovima Savjeta Centralne banke koji nijesu u radnom odnosu u Centralnoj banci, naknade po ugovorima o djelu, naknade Odboru za reviziju i članovima Savjetodavnog odbora i ostale naknade drugim fizičkim licima. U cilju promocije izvrsnosti i pružanja podrške najtalentovanijim kadrovima, počev od 2024. godine, u strukturi ovih troškova se evidentiraju i naknade koje Centralna banka obezbjeđuje kroz program „Priznanje za znanje“, kao i po osnovu posebnog ugovora zaključenog sa Univerzitetom Crne Gore, na osnovu kojih se dodjeljuju stipendije najboljim studentima završnih godina osnovnih i master studija.

Operativni troškovi poslovanja planirani su u iznosu od 5.210.500 EUR (u koje je uključena i amortizacija od 1.375.500 EUR) i čine 16% ukupno planiranih rashoda. Ovi rashodi se odnose na troškove održavanja materijalne i nematerijalne imovine uvećani za dodatne izdatke vezane za modernizaciju nacionalne platne infrastrukture, telekomunikacionih usluga, ugovora o poslovnoj saradnji u cilju obezbjeđenja neophodne digitalizacije poslovnih procesa i održavanja aplikativnih sistema, uvođenja inovativnih rješenja i podrške projektima jačanja finansijske edukacije, kao i rasta troškova amortizacije usljed planiranih investicionih ulaganja.

U skladu sa Strateškim planom 2025–2028, Centralna banka nastavlja sa sprovođenjem aktivnosti usmjerenih na digitalnu transformaciju i unapređenje tehničke infrastrukture. Kroz investiranje u savremene tehnologije, uključujući platne sisteme SEPA i TIPS klon, vještačku inteligenciju, mašinsko učenje i naprednu analitiku podataka, planirano je dalje redizajniranje digitalne infrastrukture i uspostavljanje dinamičnog okvira za upravljanje podacima, čime će se unaprijediti proces donošenja odluka i razvoj prediktivnih modela. Paralelno s tim, planirana je modernizacija i tehnička unapređenja objekata Centralne banke, s ciljem povećanja operativne efikasnosti, optimizacije upravljanja imovinom i stvaranja uslova za savremeno i održivo radno okruženje.

Troškovi održavanja osnovnih sredstava i opreme planirani su u iznosu od 1.750.000 EUR. Ovi troškovi se odnose na troškove održavanja imovine i troškove osiguranja imovine. Troškovi održavanja imovine planirani su u iznosu od 1.700.000 EUR i odnose se na:

- održavanje hardvera i nematerijalne imovine (licenci) koje se odnose na garancije i standardnu podršku za komponente računarske mreže, održavanje serverskih infrastrukturnih platformi u cilju unapređenja sigurnosti i interoperabilnosti platnog sistema, održavanje print sistema, održavanje micro data centra sefova, sistema za kontrolu i zaštitu web sajta, centralnih UPS uređaja, licenciranje Microsoft i Oracle softverskih proizvoda, podršku i održavanje aplikativnih sistema, produženje važenja licenci bezbjednosnog rješenja za radne stanice i servere, produženje godišnje podrške za Service Management softvere, produženje podrške za zaštitu od sajber prijetnji baziranog na vještačkoj tehnologiji, produženje podrške za specijalizovane aplikacije za statistiku, dizajn, prevođenje i e-učenje. Na ovaj način se osigurava stabilnost i bezbjednost informacionog okruženja, kontinuitet rada i zaštita podataka, kao i održavanje funkcionalnosti, sigurnosti i efikasnosti infrastrukture Centralne banke, uz usklađenost sa savremenim tehničkim i bezbjednosnim standardima, i
- zaključivanje novih i produženje postojećih ugovora o održavanju poslovnih zgrada, telekomunikacione opreme, servisiranje i održavanje sistema video nadzora, kontrole pristupa, evidencije radnog vremena, protivprovalnog i protivpožarnih alarmnog sistema, kontrole sprovođenje mjera zaštite od požara shodno zakonskoj obavezi održavanje aparata i hidrantske mreže, održavanje voznog parka i osnovnih sredstava u Trezoru-standardizovanih mašina za preradu novčanica, kontrolu i rolovanje kovanica i sl., kao i ad hoc održavanja.

Troškovi osiguranja imovine planirani su u iznosu od 50.000 EUR.

Troškovi literature planirani su u iznosu od 80.000 EUR. Ovi troškovi se odnose na troškove za nabavku literature, službenih listova, časopisa za stručno unapređivanje znanja zaposlenih, kao i obogaćivanje bibliotečkog fonda Centralne banke.

Troškovi telekomunikacionih usluga su planirani u iznosu od 530.000 EUR i čine 2% ukupno planiranih rashoda. Ovi troškovi su projektivani na nivou većem od plana za 2025. godinu za 25%, a čine ih troškovi korišćenja komunikacionog sistema za potrebe razmjene podataka Regulatornog kreditnog registra sa poslovnim bankama, troškovi fiksnih i mobilnih telefona. Ostali troškovi iz ove grupe usluga su troškovi Internet, Swift, Bloomberg, Bankers Almanah, Fitch-Solution i Ice index koji služe za praćenje kretanja indeksa finansijskih instrumenata na međunarodnim tržištima novca i kapitala. Izvršenje ovih troškova vezano je za ranije zaključene ugovore koje je, zbog obezbjeđivanja dostupnosti neophodnim informacijama i podacima, potrebno u kontinuitetu obnavljati.

Troškovi poreza, taksu i drugih dažbina su planirani u iznosu od 150.000 EUR i odnose se na troškove poreza na imovinu u iznosu od 70.000 EUR, ostale poreze i druge dažbine u iznosu od 30.000 EUR, kao i troškove po sudskim rješenjima i pravosudnim presudama u iznosu od 50.000 EUR.

Troškovi naknada po ugovorima o poslovnoj saradnji planirani su u iznosu od 1.325.000 EUR. Planirane aktivnosti, koje čine osnov ovih troškova podrazumijevaju obezbjeđivanje finansijskih resursa u narednoj godini za sprovođenje sljedećih razvojnih aktivnosti usklađenim sa pravcima datim u Strateškom planu Centralne banke 2025-2028, i to:

- aktivnosti vezane za kovanje i izdavanje jubilarnog zlatnika/srebrnjaka u cilju obilježavanja jubileja, organizaciju događaja i edukativnih radionica i visokoprofilnih konferencija. Takođe, predviđeni su troškovi pratnje transporta gotovog novca i trezorskih vrijednosti od strane specijalizovanih firmi, kao i nabavka mjeničnih blanketa;
- angažovanje konsultantskih i stručnih usluga u oblastima sajber bezbjednosti, digitalizacije procesa, penetracionih testova, eksternih provjera SWIFT kontrola, projektovanja novog data centra, te modernizacije aplikativnih rješenja i implementacije Business Project Management platforme. Ovi troškovi omogućavaju unapređenje sigurnosnih i tehnoloških kapaciteta Centralne banke u skladu sa međunarodnim standardima i regulatornim okvirima;
- za potrebe zaštite i zdravlja na radu, predviđeno je finansiranje ljekarskih pregleda i obuka za prve pomoći za zaposlene u rizičnim kategorijama, kao i angažovanje stručnih nadzora za hitne zanatske intervencije i tehničke instalacije. Dodatno, planirana su sredstva za zaštitu objekata, uključujući nabavku sredstava prinude, angažovanje zaštitarske službe i reviziju „Planova zaštite“, kao i dobrovoljno zdravstveno osiguranje zaposlenih, i

- usluge snimanja, montaže i distribucije materijala, dizajn i brendiranje, iznajmljivanje opreme za događaje, održavanje web stranica i podršku u organizaciji visokoprofilnih događaja. Takođe, predviđeni su troškovi za detaljne energetske preglede i stručni nadzor kako bi se osigurala sigurnost, funkcionalnost i usklađenost objekata Centralne banke sa važećim ESG standardima.

Sve gore navedene aktivnosti će doprinijeti da Centralna banka, kroz primjenu najsavremenijih tehnologija, modernizaciju operacija, unapređenje upravljanja rizicima i povećanjem efikasnosti, uskladi svoje poslovanje sa evropskim praksama. Dodatno, ulaganjem u promovisanje finansijskog obrazovanja i FinTech znanja unaprijediće se digitalna pismenost i osnažiti korisnici finansijskih usluga. Kroz podizanje svijesti o klimatskim promjenama i odgovornom odnosu prema zaštiti životne sredine, Centralna banka će podstaći razvoj održivih finansija i integraciju ekoloških, društvenih i upravljačkih (ESG) principa u svoje politike i procese, doprinoseći time jačanju ukupne otpornosti finansijskog sistema i podršci zelenoj tranziciji privrede.

Amortizacija (IT infrastrukture, opreme i nepokretnosti u vlasništvu Centralne banke) je planirana u iznosu od 1.375.500 EUR, što predstavlja 4% ukupno planiranih rashoda i za 1% je veća u odnosu na plan za prethodnu godinu. Povećanje je rezultat očekivane realizacije značajnih investicionih ulaganja do kraja tekuće i tokom naredne godine. Planirana investiciona ulaganja u drugoj polovini 2025. godine i tokom 2026. godine obuhvataju rekonstrukciju i adaptaciju poslovnih prostora i objekata, uključujući modernizaciju konferencijskih sala, uređenje prostora za monitoring TIPS klon transakcija, kao i nabavku nove softverske i hardverske infrastrukture u cilju digitalizacije poslovnih procesa i unapređenja efikasnosti sistema plaćanja. Dodatno, tokom 2025. godine, u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, sprovedena je procjena fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i imovine, kojom je povećana njihova knjigovodstvena vrijednost, što je direktno uticalo na uvećanje iznosa planirane amortizacije za narednu godinu.

Realizacijom svih navedenih aktivnosti, Centralna banka nastavlja proces modernizacije infrastrukture, digitalne transformacije i unapređenja fizičkog i tehničkog okruženja, sa ciljem stvaranja funkcionalnijeg, održivijeg i inkluzivnijeg radnog prostora, te pozicioniranja kao moderne i konkurentne institucije u okviru Evropskog sistema centralnih banaka.

Drugi troškovi poslovanja planirani su u iznosu od 993.000 EUR, što je 28% više u odnosu na plan za 2025. godinu. Povećanje proizilazi iz planiranog izdvajanja sredstava za dopunsko zdravstveno osiguranje zaposlenih Centralne banke Crne Gore, kao i za podršku organizaciji događaja od značaja za ukupni finansijski sistem i proces evropskih integracija. Ovi troškovi čine 3% ukupno planiranih rashoda za

2026. godinu, a odnose se na organizaciju konferencija, seminara i drugih događaja od strane Centralne banke, podršku humanitarnim aktivnostima, kao i troškove reprezentacije.

Centralna banka Crne Gore, u skladu sa Strateškim planom i principima društveno odgovornog poslovanja, nastavlja da razvija aktivnosti usmjerene na unapređenje radnog ambijenta, saradnju sa Sindikatom, podršku humanitarnim inicijativama, sportskim i edukativnim projektima, kao i drugim društveno korisnim aktivnostima. Tokom 2026. godine Centralna banka će, uz redovne posjete međunarodnih eksperata i Samit guvernera i ministara finansija, obilježiti 25 godina od osnivanja, što će podrazumijevati organizaciju visoko reprezentativnih događaja sa učešćem zvaničnika evropskih centralnih banaka i međunarodnih finansijskih institucija. Takođe, planirano je učešće u trećoj fazi IPA regionalnog projekta, kao i intenziviranje aktivnosti u okviru procesa evropskih integracija, koje često zahtijevaju organizaciju skupova i sastanaka na ad hoc osnovi.

Troškovi konferencija i seminara planirani su na osnovu inputa i programa rada organizacionih jedinica, koji obuhvataju realizaciju brojnih edukativnih, stručnih i promotivnih događaja čiji je cilj jačanje finansijske pismenosti, korporativne kulture, stručnih kompetencija zaposlenih, kao i promociju transparentnosti i održivih finansija.

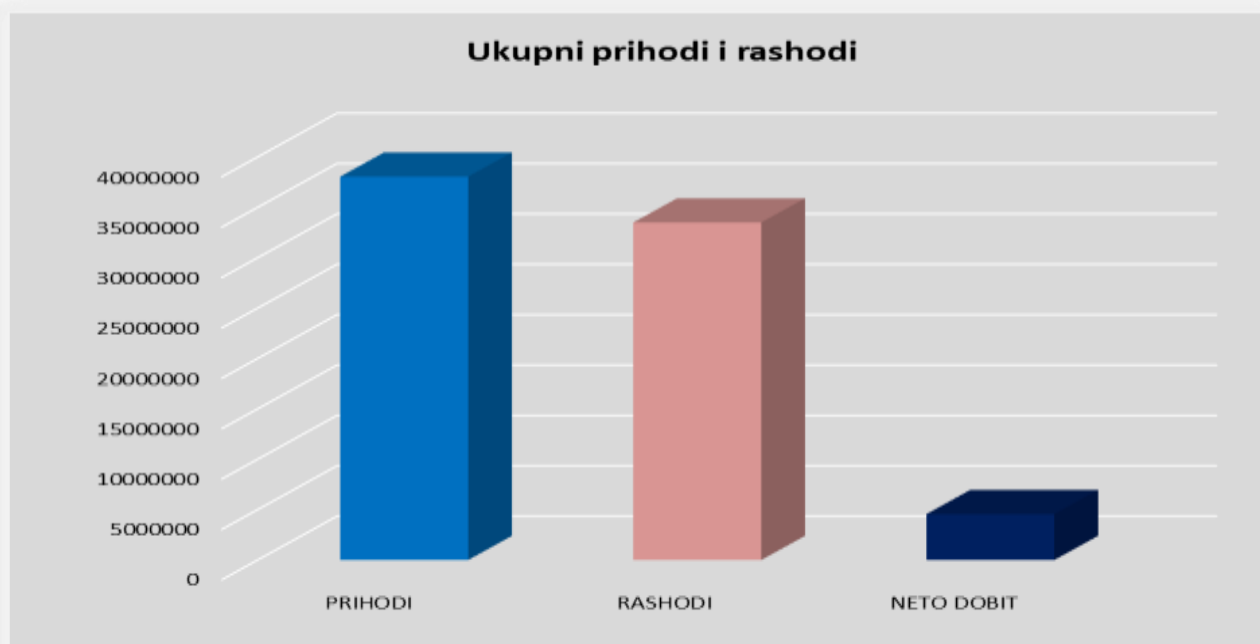
U okviru ovih aktivnosti posebno se izdvaja organizacija jubileja 25 godina Centralne banke, kao i događaji iz oblasti finansijske edukacije, zaštite potrošača, inoviranja platnog sistema i rodne ravnopravnosti. Na ovaj način, planirani rashodi za 2026. godinu odražavaju proaktivnu ulogu Centralne banke u oblasti međunarodne saradnje, evropskih integracija i društvene odgovornosti, uz kontinuirano unapređenje profesionalnih standarda i institucionalne prepoznatljivosti.

Sredstva za nepredviđene namjene planirana su u ukupnom iznosu od 330.000 EUR. Ova sredstva su projektovana u iznosu do 1% ukupno planiranih rashoda, a namijenjena su finansiranju neophodnih, neplaniranih ili neadekvatno planiranih troškova poslovanja koji se ne mogu unaprijed predvidjeti i čije pokriće ne može biti izvršeno u okviru već planiranih kategorija troškova poslovanja.

IX PLANIRANI REZULTAT POSLOVANJA ZA 2026. GODINU

Kao razlika između prihoda i rashoda za 2026. godinu, planirano je ostvarivanje **neto dobiti u iznosu od 4.550.000 EUR**, što je značajno manje u odnosu na očekivanu neto dobit za 2025. godinu, iz razloga smanjenja prihoda poslovanja dominantno usljed snižavanja naknada koje Centralna banka obračunava učesnicima za usluge u platnom prometu.

Grafik 9: Ukupni prihodi i rashodi

Visina planirane neto dobiti uslovljena je ostvarivanjem planiranih prihoda odnosno izvršavanjem planiranih rashoda tokom 2026. godine. U cilju optimizacije poslovanja, a imajući u vidu kretanja na međunarodnim finansijskim tržištima novca i kapitala, dio planiranih rashoda na koje može uticati menadžment Centralne banke (osim troškova kamata, kursnih razlika, gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava) biće održavan u planiranim veličinama i realizovan do nivoa koji omogućava normalno i efikasno poslovanje tokom 2026. godine. Prilikom upravljanja međunarodnim rezervama sve preduzete aktivnosti će se zasnivati na odredbama definisanim Smjernicama za upravljanje međunarodnim rezervama, uz obezbjeđivanje niske izloženosti kreditnom riziku, riziku likvidnosti, riziku kamatne stope, valutnom i operativnom riziku uz očuvanje likvidnosti i ostvarivanje mogućeg nivoa profitabilnosti. *Dakle, na ne/ostvarivanje planirane neto dobiti za 2026. godinu u najvećoj mjeri mogu uticati kretanja na međunarodnom finansijskom tržištu i njihovo efektuiranje na prihode odnosno rashode od finansijske aktive (kamatna stopa na depozita, efektivni prinosi na HOV i rashodi kamata), evidentiranje troškova rezervisanja za očekivane kreditne gubitke po MSFI 9 kao i eventualno evidentiranje prihoda/rashoda po osnovu rezervisanja (otpis nenaplativih plasmana i potraživanja i rezervisanja za sudske sporove čija se visina ne može unaprijed procijeniti i planirati).*

X REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA ZA 2026. GODINU

Realizacija Finansijskog plana Centralne banke za 2026.godinu, odnosno raspored sredstava po ovom finansijskom planu vršiće se u skladu sa opštim aktima Centralne

banke, Strateškim planom 2025-2028, donijetim odlukama, programima i planovima rada, utvrđenim kriterijumima i mjerilima Centralne banke, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje Centralna banka donosi u skladu sa Zakonom, a radi ostvarivanja ciljeva i izvršavanja funkcija koje su joj povjerene.

XI DOSTAVLJANJE FINANSIJSKOG PLANA ZA 2026. GODINU

U skladu sa odredbama člana 71 stav 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore («Sl. list Crne Gore», br. 40/10, 6/13, 70/17 i 125/23), Finansijski plan Centralne banke za 2026. godinu dostavlja se Skupštini Crne Gore i Vladi Crne Gore, radi upoznavanja.

Broj: 0101-10024-2/2025
Podgorica, 18. 12. 2025. godine